

نظام آموزشی مکزیک

- ۴..... ملاحظات تاریخی
- ۱۰..... ملاحظات جغرافیایی
- ۱۱..... ملاحظات سیاسی
- ۱۲..... ملاحظات اقتصادی
- ۱۳..... جمعیت
- ۱۴..... سیاستهای آموزشی
- ۱۵..... ساختار آموزشی
- ۱۶..... نگاهی گذرا
- ۲۶..... سیستم آموزشی
- ۲۶..... آموزش به روش لانکاستری
- ۲۷..... آموزش همگانی

۲۸.....	چالش‌های اساسی قرن بیست و یکم.....
۲۹.....	آموزش پایه.....
۲۹.....	ساختار آموزشی.....
۲۹.....	آموزش متوسطه.....
۲۹.....	ساختار آموزشی.....
۳۰.....	ارزیابی تحصیلی.....
۳۰.....	سیستم نمره دهی.....
۳۰.....	آموزش عالی.....
۳۰.....	ساختار آموزشی.....
۳۱.....	سال تحصیلی.....
۳۱.....	زبان آموزشی.....
۳۲.....	آموزش عالی غیردانشگاهی.....
۳۲.....	مقاطع تحصیلی.....
۳۲.....	مقطع کارشناسی.....
۳۲.....	مقطع کارشناسی ارشد.....
۳۳.....	مقطع دکتری.....
۳۳.....	آموزش پیش از دانشگاه.....
۳۳.....	مدارس پیش دانشگاهی.....
۳۳.....	آموزش عالی.....
۳۳.....	نظام حاکم بر دانشگاه‌ها.....
۳۶.....	ساختار آموزشی.....
۳۷.....	ارزیابی تحصیلی.....
۳۷.....	سیستم نمره دهی.....
۳۸.....	آموزش معلمان.....
۳۸.....	آموزش معلمان پیش دبستانی و ابتدایی.....
۳۸.....	آموزش معلمان متوسطه.....
۳۸.....	آموزش اساتید دانشگاهی.....
۳۸.....	آموزش از راه دور.....

۳۸.....	ساختار آموزشی.....
۳۹.....	پذیرش تحصیلی.....
۳۹.....	مدارک مورد نیاز.....
۳۹.....	پذیرش دانش جویان خارجی.....
۳۹.....	آموزش بزرگ سالان.....
۳۹.....	ساختار و اهداف آموزشی.....
۴۰.....	اهداف آموزشی.....
۴۱.....	مدیریت آموزشی.....
۴۱.....	نهادهای مرکزی.....
۴۱.....	وزارت آموزش و تربیت بدنی.....
۴۱.....	وظایف اصلی.....
۴۳.....	وزارت آموزش مکزیکی - بلیز.....
۴۳.....	وظایف اصلی.....
۴۳.....	متصدیان روابط عمومی.....
۴۳.....	وظایف اصلی.....
۴۴.....	هیات تضمین کیفیت و توسعه خدمات (QADS).....
۴۵.....	وظایف اصلی.....

ملاحظات تاریخی

مکزیک تاریخی کهن دارد که اولین نشانه های آن به حدود ۵,۰۰۰ سال پیش از میلاد بازمی گردد. مهمترین تمدنهایی که قرون متمادی در مکزیك وجود داشتند عبارتند از: مایا، آزتک، تولتک، و ناهواتل که آثار مهمی از آنها تاکنون باقی مانده است. مردم بومی مکزیك، سرخپوستانی بودند که در طول تاریخ خود امپراطوری مهمی را تشکیل دادند که آخرین آن امپراطوری آزتک بود. اولین اروپائیان در قرن شانزدهم به مکزیك فعلی رسیدند و امپراطوری خود را در زمانی نسبتاً کوتاه تأسیس نموده و تحکیم بخشیدند. در سال ۱۵۱۸ میلادی، ارناندو کورتز (کورتس) پوینده اسپانیولی مسافرت خود را برای پویش مکزیك آغاز کرد و در سال ۱۵۱۹ پای به سواحل این کشور نهاد. او پس از پیشروی در طول سواحل شرقی مکزیك شهر وزاکروز را بنیان گذاشت. کورتز که از تشت داخلی امپراطوری آزتک آگاه بود شروع به رخنه کردن در آن امپراطوری کرد و در سال ۱۵۱۹ شهر تنوچتیتلان (مکزیکوی فعلی) پایتخت آزتک را گرفت. آزتکهای خرافی، سفیدپوستان اسپانیولی را بعنوان اعقا کستالکو آتل خدا و فرمانروای باستانی خود می پنداشتند، و کورتز نیز از این موقعیت استفاده کرد و مونتزوما امپراطور آزتک را گروگان نگاه داشت و بنام او فرمان راند ولی آزتکها شخص دیگری را بنام کوائوتموک به سلطنت برداشتند. بدنبال کشتار آزتکها در یک جشن مذهبی در تنوچتیتلان، توسط معاون کورتز، جنگ میان بومیان و اسپانیولیا آغاز شد. بالاخره در طی یک جنگ بزرگ در ناحیه اوتومبا، کورتز پیروز شد و کوائوتموک اسیر و سپس کشته شد. کورتز مجدداً تنوچتیتلان را گرفت (۱۵۲۱) و امپراطوری آزتک را برانداخت و بدین صورت بتدریج تمام خاک مکزیك جزء امپراطوری اسپانیا شد. در واقع از راه مکزیك بود که اسپانیا به قاره امریکا دست یافت.

استعمار مکزیک تا سه قرن ادامه یافت و در طی این مدت میلیون‌ها اسپانیولی به این کشور آمده و در آن مسکن گزیدند. امروزه مکزیک پرجمعیت‌ترین کشور اسپانیولی زبان جهان است. از نخستین سال‌های قرن نوزدهم، انقلاب برای استقلال مکزیک آغاز شد و این بیشتر بخاطر وضع داخلی نابسامان اسپانیا بود. در شانزدهم سپتامبر ۱۸۱۰ یک کشیش مکزیک بنام میگل هیدالگو نخستین شورش‌ها را بر ضد اسپانیولیا شروع کرد ولی قیام او توسط نیروهای سلطنتی اسپانیا سرکوب شد و خود وی نیز در سی و یکم ژوئیه ۱۸۱۱ اعدام گردید. در ششم نوامبر سال ۱۸۱۳ مورالز یکی دیگر از رهبران استقلال طلبان، نمایندگان تمام ایالاتی را که قیام کرده بودند در مجمعی گردآورد و همه با هم استقلال مکزیک را اعلام نمودند و مورالز را فرمانده کل قوا اعلام کردند.

مورالز نیز در سپتامبر ۱۸۱۵ بدست اسپانیائیه‌ها تیرباران گشت و تنها رهبر استقلال طلبان که باقی مانده و به مبارزه علنی ادامه می داد، گرو نام داشت. او گوستین ایتوربیده (سرهنگ ارتش اسپانیا در مکزیک) که روابطی با گرو برقرار کرده بود، فوریه ۱۸۲۱ طرح ایگوالا را منتشر نمود و در ظرف مدت شش ماه تمام شهرهای عمده مکزیک، بجز پایتخت، این طرح را پذیرا شدند. سرانجام در بیست و چهارم اوت ۱۸۲۱ خوان اودونوخو نایب السلطنه اسپانیا در مکزیک، استقلال مکزیک را برسمیت شناخت و یک شواری دولتی و یک شواری نیابت سلطنت بریاست ایتوربیده تشکیل داد. سایر کشورهای امریکای مرکزی نیز بدنبال استقلال از اسپانیا به امپراطوری ایتوربیده پیوستند. تشکیل امپراطوری با مخالفت‌هایی روبرو شد و سرانجام با خلع ایتوربیده از حکومت، در هجدهم ماه مه ۱۸۲۳ امپراطوری تجزیه شد و کشورهای امریکای مرکزی بتدریج از مکزیک جدا شده و خود تشکیل فدراسیون مستقلی را دادند. بدنبال خلع ایتوربیده، در کشور اعلام جمهوری فدرال (مانند امریکا) شد و بدین ترتیب مکزیک به استقلال سیاسی کاملی دست

یافت. ولی پس از این تحول نیز آرمانهای انقلابی که موجب خلعید اسپانیا و سپس ایتورییده شد، به ثمر نرسید و فقر و بدبختی همچنان بیداد می کرد.

در آلمان مکزیک قسمتهای بسیار وسیعی را در شمال رود ریو گرانده (از جمله تکزاس، نیومکزیکو، آریزونا و غیره) دارا بود که در حال حاضر به عنوان ایالت یا ناحیه جزء امریکا هستند. در سال ۱۸۳۶ ایالت تکزاس سر به شورش برداشت و بهمین خاطر قوای مکزیک برهبری رئیس جمهور وقت سانتا آنا در طی نبردی دژ عظیم ال آلامو را در سان آنتونیو تصرف کردند. ولی بعداً رهبر استقلال طلبان تکزاس بنام هوستون با حمایت امریکا توانست قوای دولتی مکزیک را شکست داده و بدین ترتیب در تکزاس اعلام جمهوری بریاست هوستون شد.

در سال ۱۸۴۵ جمهوری تکزاس موافقت نمود تا بصورت یکی از ایالتهای امریکا به آن کشور منضم گردد و این موجب خشم مکزیک گشت. مکزیک فوراً روابط سیاسی خود با امریکا را قطع کرد و در پی آن جنگ مکزیک در گرفت. جنگ از سال ۱۸۴۶ آغاز شد و تا سال ۱۸۴۸ ادامه یافت. سرانجام با انعقاد پیمان صلح گوادالوپه هیدالگو در سال ۱۸۴۸، جنگ پایان گرفت و براساس آن امریکا مالک تکزاس شناخته شد و نواحی دیگری نیز در شمال غربی مکزیک به امریکا واگذار گردید. امریکا نیز متعهد شد که ۱۵ میلیون دلار به مکزیک بپردازد و در ضمن دعاوی اتباع خویش در مقابل مکزیک را برعهده بگیرد. روی کارآمدن بنیتو خوارز موجب تحولات عمده ای در کشور گشت. قبل از روی کارآمدن وی، اموال و املاک کلیسا دست کم معادل ثلث تمام ثروت کشور بود. در سال ۱۸۵۵ پیروزی حزب اصلاحات تهدیدی برای کلیسا شد و بدنال این پیروزی و روی کارآمدن خوارز در نوامبر ۱۸۵۵، بدستور وی دادگاههای مذهبی منحل گردید. قانون جدیدی نیز در ۱۸۵۶ کشیشها را ناگزیر ساخت که قسمتی از

املاک خود را بفروشد ولی کلیسا به مقابله برخاست و به اتفاق تعدادی از نظامیان و فنودالها تصمیم گرفتند تا به خوارز به جنگ برخیزند. در این زمان دول مسیحی اروپا (فرانسه، انگلستان و اسپانیا) بظاهر برای کمک به آزادی خواهان و در اصل برای حاکم شدن بر شئون مکزیک به حمایت از روحانیون و محافظه کاران در مکزیک مداخله کردند. پیاده شدن لشکریان اروپایی در وراکروز در سالهای ۶۲ - ۱۸۶۱ به جبهه متحد محافظه کاران و روحانیون امکان داد تا به شدت به عملیات خود ادامه دهند و سرعت بسوی پایتخت پیشوی کنند. سرانجام خوارز تا شهرهای مرزی شمال مکزیک عقب نشست و حکومت بدست کلیسا افتاد. یک شورای مذهبی به تحریم سران اروپایی، پرنس ماکسیمیلیان اتریشی را به امپراطوری مکزیک برگزید. خوارز در شمال با حمایت امریکا نیروهایی را گردآورد و بتدریج چند پیروزی بدست آورد. سرانجام با حمایت تعدادی از سران ارتش ماکسیمیلیان از وی، ماکسیمیلیان شکست خورد و پس از اسارت در نوزدهم ژوئن ۱۸۶۷ تیزباران شد. خوارز پس از پیروزی، در سال ۱۸۷۱ مجدداً به ریاست جمهوری انتخاب شد و سال بعد در گذشت. در سال ۱۸۷۶ پورفیریو دیاز بدنبال یک شورش مقام ریاست جمهوری را بدست آورد. وی با وجود ممنوعیت انتخاب مجدد یک شخص بریاست جمهوری (طبق قانون اساسی مکزیک)، چند بار دیگر بریاست جمهوری انتخاب شد و بر روی هم تا سال ۱۹۱۱ کاملاً بر کشور حاکم بود. در دوره حکومت او اقتصاد مکزیک بسبب فعالیت سرمایه های خارجی رونق یافت ولی توده مردم در فشار و محرومیت بسر می بردند. وی یکی از ظالم ترین دیکتاتورهای آنزمان امریکای لاتین بود. در سال ۱۹۰۱ نخستین چه نفت مکزیک حفر شد. از سال ۱۹۱۰ شعله های انقلاب برای پایان دادن به ظلم و ستم دیاز زبانه کشید. رهبری این قیام را فرانسیسکو (پانچو) ویلا، اوبرگون، امیلیانو زاپاتا، کارانزا و فرانسیسکو مادرو برعهده داشتند. این نهضت خیلی سریع به پیروزی دستی افت و

دiaz تبعید شد. فرانسيسكو مادرو در سال ۱۹۱۱ رياست جمهورى انتخاب گرديد ولى وى پس از مدتى

بدست رفقائى سابقش بقتل رسيد (۱۹۱۴) و نوستيانو کارانزا به رياست جمهورى برگزيده شد.

يکى از معروفترين رهبران انقلاب مکزىک، که سرخپوستان وى را منجى خود ميدانستند، اميليانوزاپاتا

بود. وى از اواخر سال ۱۹۱۰ که مادرو بر ضد دياز قيام کرد با شعار زمين و آزادى اسلحه بدست گرفت و

با لشکرى از سرخپوستان ه تصرف اراضى دولتى پرداخت و تا زمانىکه مادرو را اصلاحگر مى دانست از او

طرفدارى کرد. وى سپس برنامه اصلاحات اراضى خود را اعلام نمود که متضمن بازگرداندن زمين به

سرخپوستان بود و در دفاع از برنامه خود بر ضد مادر و اقدام کرد و اراضى وسيعى را بتصرف درآورد. ولى

سرانجام او را در سال ۱۹۱۹ با حيله و نيرونک کشتند. قسمت اعظم برنامه اصلاحى کارانزا در قانون اساسى

۱۹۱۷ درج شد ولى اين قانون هيچگاه بمورد اجرا در نيامد. وى در سال ۱۹۲۰ هنگامى که در حال فرار

با يک چمدان پول بود بدست يکى از سرکردگان محلى بقتل رسيد. با مرگ وى، آلوارو اوبرگون آخرين

پيشواى بزرگ ملى انقلاب در نوامبر ۱۹۲۰ توسط کودتا به رياست جمهورى رسيد. در زمان او برگون

و جانشين وى (پلوتاركو کاياس) اقدامات اصلاحى زيادى درمورد مسائل فرهنگى کارگرى، بانکها و امور

کشاورزى انجام گرفت.

اوبرگون در سال ۱۹۲۸ مجدداً رياست جمهورى انتخاب شد ولى قبل از بدست گرفتن رسمى

قدرت کشت شد. در اين دوران مکزىک از لحاظ اقتصادى توسعه پيدا مى کرد و اين امر بيشتر در صنعت

نفت نمايان بود. در بين سالهاى ۳۸ - ۱۹۱۸ مکزىک دومين کشور توليدکننده نفت جهان (پس از

امريکا) بود. در دسامبر ۱۹۳۴ لازارو کاردناس رياست جمهور انتخاب گرديد و تا سال ۱۹۴۰ حکومت

کرد. اگرچه در دوره زمامدارى، وى گرفتار کشمشکهاى دولت و کليساى کاتولىک بود ولى اصلاحاتى

از قبیل تقسیم اراضی، بسط فرهنگ، ملی کردن صنعت نفت و نوسازی مکزیک را آغاز کرد. بدنبال ملی شدن صنعت نفت در سال ۱۹۳۸ از سوی دولت، استخراج طلای سیاه رو به کاهش نهاد. ملی شدن نفت و خلع ید از کمانیهای خارجی مشکلاتی را برای مکزیک ایجاد نمود، زیرا کشور مجبور به پرداخت قروض کلانی شد و علاوه بر آن کمانیهای نفتی امریکایی از ماه مارس ۱۹۳۸، مکزیک را تهدید به تحریم کردند. اما بزودی بر اثر خرید نفت بوسیله آلمان نازی محاصره اقتصادی شکسته شد و کمپانیهای امریکایی نیز مجبور به مذاکره گشتند. پس از کاردناس، ژنرال آویلا کاماچو ریاست جمهوری رسید، که او نیز کارهای اصلاحی را دنبال کرد. از سال ۱۹۲۹ تاکنون تمام رؤسای جمهوری مکزیک از مهمترین حزب کشور یعنی حزب شورای انقلابی بوده اند. در مکزیک نیز مانند اکثر کشورهای منطقه، کلیسای کاتولیک نقش مهمی را در سیاست ایفا نمی کند، زیرا قانون اساسی مکزیک فعالیت کلیسا و اعمال آنرا محدود ساخته است. پس از کاماچو، میگل آلمان به ریاست جمهوری رسید (۱۹۴۶). انقلاب در زمان وی کم کم به فساد کشیده شد، هرچند که وی دست به اقدامات عام المنفعه و اصلاحات چشمگیری زد و کشور را نیز صنعتی نمود. پس از آلمان، روئیز کورتینز (۵۸ - ۱۹۵۲)، لوپز مائتوس (۶۴ - ۱۹۵۸) و دیاز اورداز (۷۰ - ۱۹۶۴) بقدرت رسیدند. قیام دانشجویان مکزیک در آستانه برگزاری مسابقات المپیک مکزیکو در ماه اکتبر ۱۹۶۸ به کشتار خونین ۳۰۰ تن بدست نیروهای انتظامی در پایتخت انجامید. در پنجم ژوئیه سال ۱۹۷۰ لوئیس اچه وریا ریاست جمهوری رسید. در طی دهه ۱۹۷۰ منابع عظیمی از نفت گار در نواحی مختلف مکزیک کشف گردید و موجب شد تا مکزیک بصورت سومین کشور تولید کننده نفت جهان (خارج از اوپک) درآید. در طی سالهای تحریم سیاسی اقتصادی کوبا از سوی بیشتر کشورهای امریکایی، مکزیک رابطه اش را با آن کشور حفظ کرد. در دوران حکومت اچه وریا، مکزیک به توسعه

اقتصادی بالایی دست یافت. در سال ۱۹۷۶ خوزه لوپز پورتیلو بعنوان شصت و دومین رئیس جمهوری از آغاز استقلال و چهاردهمین رئیس جمهور از سال ۱۹۱۱ بقدرت رسید. در زمان حکومت او روابط مکزیک با کشورهای امریکا، ژاپن، شوروی، چین و اروپا توسعه فراوان یافت، شهرهای عمده مکزیک در طی سالهای ۸۲ - ۱۹۷۸ گاه و بیگاه دچار خشونت‌های سیاسی بوده است.

در سال ۱۹۷۹ پاپ ژان پل دوم رهبر کاتولیک‌های جهان از مکزیک دیدن کرد.

از آغاز سال ۱۹۸۱ وضع اقتصادی درونمای خوبی نداشت. در همان سال کنفرانس بین المللی شمال و جنوب با شرکت تعدادی از سران کشورها در مکزیک برگزار شد. در آغاز سال ۱۹۸۲ رئیس جمهور مکزیک پیشنهاد صلح در امریکای مرکزی میان کوبا و نیکاراگوئه با امریکا را داد که مورد توجه قرار نگرفت. در ژوئیه سال ۱۹۸۲ در طی یک انتخابات آزاد که بخاطر شرکت هفت کاندیدا، بی سابقه می نمود، میگل د لا مادرید بریاست جمهوری رسید. مکزیک به لحاظ اقتصادی دومین کشور امریکای لاتین (پس از برزیل) است.

ملاحظات جغرافیایی

مکزیک با ۱،۹۷۲،۵۴۷ کیلومتر مربع وسعت (چهاردهمین کشور جهان) در نیمکره شمالی، نیمکره غربی، در امریکای مرکزی و در کنار اقیانوس کبیر، دریای کارائیب و خلیج مکزیک، و در همسایگی کشورهای ایالات متحده امریکا در شمال و گواتمالا و بلیز در جنوب شرقی واقع شده است. مکزیک کشوری نیمه کوهستانی و فلاتی بوده و مهمترین ارتفاعات آن عبارتند از کوههای مادره

غربی، مادراء شرقی، مادراء جنوبی و همچنین فلات مکزیک. جلگه های آن عمدتاً در کناره ها واقع شده اند. بیابانها نیز قسمتهایی از مکزیک را شامل میشوند. از مهمترین رودهای آن میتوان از: ریوگرانده، لرماء، اوسوماسینتا، گریخالوا، پانوکو، بالزاس و سانتیاگو نامبرد. آب و هوای آن در نواحی مرتفع معتدل کوهستانی و در سایر نواحی گرم و مرطوب و یا خشک است. بلندترین نقطه آن قله سیتلال تپتِل (اوریسابا) با ۵،۷۰۰ متر ارتفاع میباشد. رود ریوگرانده (۳،۰۳۴ کیلومتر) نی طویلترین رود آن است.

ملاحظات سیاسی

حکومت مکزیک جمهوری بوده و رئیس جمهور میگل د لا مادرید میباشد

قوه مقننه از دو کنگره تشکیل یافته یکی مجلس نمایندگان با ۴۰۰ عضو (بمدت ۳ سال) و سنا با ۶۴ عضو (بمدت ۶ سال).

قانون اساسی موجود در سال ۱۹۱۷ تدوین شده و براسا آخرین تقسیمات کشوری، مکزیک از ۳۱ ایالت و یک بخش فدرال تشکیل گردیده که هر کدام دارای فرماندار و مراجع قانونی منتخب خود میباشند. فعالیت احزاب در مکزیک نسبتاً آزاد بوده و احزاب مهم آن عبارتند از:

- حزب شورای انقلابی
- حزب اقدام ملی (محافظه کار)
- حزب سوسیالیست خلق (کمونیست)
- حزب سوسیالیست کارگر

• حزب دموکرات و حزب کمونیست

مکزیک در سال ۱۸۲۱ از اسپانیا مستقل شده و روز ملی آن شانزدهم سپتامبر است. در سال ۱۹۴۵ به عضویت سازمان ملل درآمده و علاوه بر آن در سازمانهای زیر نیز عضویت دارد: آن در سازمانهای زیر سازمان کشورهای امریکائی - آلائی - بلادکس - سکلا - اکلا - فائو - یا آ - بانک جهانی - ایکائو - آیدا - ایفک - ایلو - ایمکو - ایمف - ایتو - ناکامور - سلا - یونسکو - یوپو - وهو - ومو - مبادلات بازرگانی با جامعه اقتصادی اروپا - همکاری و مبادله با کومکون نیز عضویت دارد.

ملاحظات اقتصادی

واحد پول آن پزوی مکزیکی (Mex.\$) معادل ۱۰۰ سنتاوو است که هر ۴۰ پزو معادل یک دلار می باشد. میزان تولید ناخالص ملی مکزیکی در سال ۱۹۸۰ حدود ۱۲۸ میلیارد دلار بوده (درآمد سرانه ۸۰۰، ۱ دلار) که ۳۷٪ آن از صنایع و معادن (اکثراً نفت) و ۱۲٪ از کشاورزی، ماهیگیری و جنگلداری بدست می آید. هزینه های نظامی کشور در سال ۶/۰٪ و هزینه های آموزش و پرورش ۳/۴٪ تولید ناخالص ملی بوده است. نرخ سالانه رشد تولید ناخالص ملی حدود ۹/۱٪ است. درآمد بودجه ملی در سال ۱۹۸۱ بالغ بر ۳/۹۳ میلیارد دلار و هزینه های آن نیز معادل ۳/۹۳ میلیارد دلار بوده است. واردات مکزیکی در سال ۱۹۸۱ حدود ۲۴ میلیارد دلار بوده که بیشتر شامل: ماشین آلات صنعتی، وسائط نقلیه و یدکی، مواد شیمیایی، وسایل الکتریکی و ارتباطات، وسایل حمل و نقل و لوازم نیروگاههای برقی است و اکثراً از کشورهای ایالات متحده امریکا (۶۶٪)، آلمان غربی (۵٪) و ژاپن (۵٪) وارد میشود. میزان صادرات آن حدود ۳۵/۱۵ میلیارد دلار است که بیشتر شامل: پنبه، شکر، میوه جات و پوست و پشم، سبزیجات، قهوه

، گوگرد، نفت ، موز، میگو، نقر و توتون بوده و اکثراً به کشورهای ایالات متحده امریکا (۶۳٪) و اسپانیا (۷٪) صادر می شود. مهمترین صنایع آن عبارتند از: تولید فولاد، شیمیایی، الکتریکی، نساجی، چوب، سیمان، کفش، تولیدات اتومبیل، ماشین آلات، ساختمانی و پتروشیمی. پنبه ، قهوه، نیشکر، گندم، ذرت، برنج، توتون و موز نیز مهمترین محصولات کشاورزی آن کشور را تشکیل داده و سرانه زمین مزروعی برای هر نفر بالغ بر ۰/۴۴ هکتار میباشد. تولید سالیانه (۱۹۸۰) گوشت گاو ۵۹۵،۰۰۰ تن، گوشت خوک ۴۹۰،۰۰۰ تن، گوشت گوسفند ۸۷۴،۰۰۰ تن میباشد. تولید سالانه (۱۹۷۸) نیروی الکتریسیته نیز معادل ۵۹/۵ میلیارد کیلووات ساعت است. از نظر معادن مکزیک بزرگترین تولیدکننده جهانی نقره بوده و دارای ذخایر فراوانی از گاز، نفت، طلا و آهن است و همچنین مس، سرب، روی، آنتیموان، جیوه، آرسنیک، گرافیت، مولیبدن، زغال سنگ، گوگرد و منگنز نیز وجود دارد. در سال ۱۹۸۰ ذخایر زیرزمینی نفت آن حدود ۳۱/۲۵ میلیارد بشکه تخمین زده شده است.

جمعیت

طبق آمار سال ۲۰۰۳، جمعیت مکزیک بر ۱۰۱،۴۵۷،۲۰۰ نفر (یازدهمین کشور جهان) بالغ می گردد. تراکم جمعیت ۳۶/۵ نفر در کیلومتر مربع میباشد. ۶۷٪ مردم کشور ساکن شهرها بوده و پرجمعیت ترین شهر آن (مکزیکو) حدود ۱۳/۳٪ جمعیت کشور را تشکیل میدهد. از جمله شهرهای پرجمعیت کشور میتوان از گوادالاخارا، مونتری، پوئبلا، سیوداد خوارز، لئون، تیخوانا، آکاپولکو، چی واولا، مکزیکالی و سان لوئیس پوتوسی نام برد. از لحاظ توزیع سنی: ۴۶/۴٪ جمعیت را افراد کمتر از ۱۴ سال، ۴۸/۶٪ را افراد ۱۵ تا ۵۹ سال و ۵٪ را نیز افراد بالاتر از ۶۰ سال تشکیل داده و متوسط عمر مردان ۶۲/۸ سال و زنان

۶۶/۶ سال است. در مکزیک میزان تولد ۳۴/۶ در هزار، میزان مرگ و میر ۶/۸ در هزار و رشد جمعیت ۳/۳۴٪ است. میزان مرگ و میر کودکان نیز ۴۹ نفر در هر هزار نوزاد میباشد. جمعیت مکزیک را اکثراً نژادهای سرخ (۳۰٪)، سفید (۹٪) و دورگه سرخ و سفید سفید (۶۰٪) تشکیل داده اند. ۹۷٪ مردم آن کاتولیک و ۲٪ پروتستان میباشد. زبان رسمی اسپانیایی و خط رایج لاتین است. حدود ۸٪ مردم آن علاوه بر زبان رسمی، به زبان محلی سرخپوستان مکزیک نیز تکلم می کنند.

سیاستهای آموزشی

وزارت آموزش عمومی مکزیک (SEP) در سال ۱۹۲۱ شروع به کار کرد و هدفش حمایت از خواسته مردم یعنی آموزش برای همه مکزیکی ها بود. در آن زمان ۶۶/۱ درصد از جمعیت کشور را بیسوادان تشکیل می دادند. طی یک دوره ۷۵ ساله دولت تلاش های گسترده ای را برای تشویق آموزش آن جام داد. در نتیجه میزان بیسوادی به ده درصد کاهش یافت. حضور آموزش افراد ۱۵ ساله به ۷/۷ درصد رسید در حالی که این میزان در سال ۱۹۶۰ تنها ۲/۶ درصد بود. بنابراین انتظار می رود ۹۰ درصد از نوجوانان ۱۵ ساله مکزیکی مقطع ابتدایی را به اتمام برسانند و ۴۵ درصد از جمعیت ۱۶ تا ۱۸ ساله نیز وارد دانشگاه شوند. حضور در دانشگاه ها به سرعت در حال افزایش است و در دهه گذشته بیش از ۴۵ درصد در این مقطع نام نویسی کردند.

در سال ۱۹۹۲ دولت با تصویب لایحه "توافق ملی" در مورد نوسازی و اصلاح آموزش پایه، نظارت بر مدارس پیش دانشگاهی، ابتدایی و راهنمایی را به مقامات محلی واگذار نمود. این فدرالیسم جدید باعث حضور مؤثر و مشارکت گسترده تر بخش های مختلف جامعه در نظام آموزشی شد.

اخيراً نظام آموزشی این کشور تهسیلات لازم را برای ۲۸/۵ میلیون دانش آموز و دانش جو در سطوح مختلف فراهم کرده و تقریباً ۱/۴ میلیون معلم و استاد دانشگاه در ۲۱۲۰۰۰ بخش آموزشی وظیفه تدریس را بر عهده دارند.

ساختار آموزشی

آموزش پایه

سن آغاز دوره: ۶

سن اتمام دوره: ۱۶

آموزش ابتدایی

مدت دوره: ۶ سال

بین سنین ۶ تا ۱۲ سالگی

مدرک اعطایی: گواهینامه آموزش ابتدایی

آموزش مقدماتی متوسطه عمومی

مدت دوره: ۳ سال

بین سنین ۶ تا ۱۶ سالگی

مدرک اعطایی: گواهینامه مقطع راهنمایی

آموزش مقدماتی متوسطه فنی و حرفه ای

مدت دوره: ۳ سال

بین سنین ۱۲ تا ۱۵ سالگی

مدرک اعطایی: گواهینامه فنی و حرفه‌ای

آموزش تکمیلی متوسطه

مدت دوره: ۳ سال

بین سنین ۱۶ تا ۱۹ سالگی

نگاهی گذرا

کارولینا هرناوندز کروز تلاش می‌کند به موج جوانان مهاجر بپیوندد که از دهکده سرخپوست نشین خود به آمریکا می‌روند. در دهکده آن‌ها این دختر ۱۶ ساله و سه نوجوان دیگر به مقطع دبیرستان راه یافت‌هاند. او هر روز مسافتی طولانی را در اتوبوس و روی جاده‌های خاکی طی می‌کند تا به دبیرستان خود در شهر زیما‌تلان برسد زیرا در دهکده دبیرستان وجود ندارد و این دهکده در منطقه کوهستانی استان اوکسا‌کا، حدود ۴۰ مایلی جنوب بزرگترین شهر واقع شده است.

تقریباً ۴۰ دانش‌آموز همزمان با کارولینا وارد مقطع راهنمایی شدند اما اکثر آن‌ها ترک تحصیل کردند و شش نوجوانی که کلاس نهم را به پایان رسانده‌اند به‌طور غیرقانونی برای کسب و کار به آمریکا مهاجرت نمودند. او می‌گوید: دوستانم از من دعوت کرده‌اند تا به آمریکا بروم. هرناوندز که از سرخ‌پوستان زاپوتک است بدون لهجه به زبان اسپانیولی صحبت می‌کند و نگاه خوشبینانه‌ای نسبت به زندگی خود در این رفت و برگشت‌ها با اتوبوس دارد. “شاید من هم روزی بتوانم ادامه تحصیل دهم و کار نکنم.”

درمکزیک مسئولان آموزشی تحت نظارت رئیس جمهوری، وینسنت فاکس، اهدافی را در نظر گرفت‌ه‌اند تا نوجوانان شیوه‌هرناندز را در پیش گیرند و در مقطع دبیرستان ادامه تحصیل دهند. و در ۲۶۹ طرح اهدافی را مشخص نمودند تا بر مشکلات عمده‌دستیابی به نظام آموزشی مکزیکی غلبه می‌کنند. درحقیقت فاکس اعلام کرد تعلیم و تربیت در توسعه مکزیکی از اولویت خاصی برخوردار است زیرا در این کشور ۲۷ درصد از مردم در فقر شدید به سر می‌برند. برای بسیاری از مکزیکی‌ها پرداختن به چنین اهدافی مهم است زیرا ۸۰ درصد از بودجه نظام آموزشی از طریق دولت مرکزی تامین می‌شود. معلمان آمریکایی معلمان آمریکایی نیز به این اهداف توجه می‌کنند زیرا هر ساله آمریکا پذیرای هزاران کودک از همسایه جنوبی است و بسیاری از آن‌ها فرزندان خانواده‌های فقیر اهل استان‌های جنوبی مکزیکی مانند گونررو و اوکساکا هستند که برخلاف استان‌های دیگر دانش‌آموزان این منطقه برای ورود به مدرسه آماده نیستند. کودکان ساکن اوکساکا به مدارس ساندیه‌گو می‌روند. برای معلمان آمریکایی اصلاح نظام آموزشی مکزیکی مهم است زیرا آن‌ها می‌توانند شاهد ورود دانش‌آموزان جدیدی باشند که برای رفتن به مدرسه آمادگی لازم را دارند و می‌توانند بر اختلافات فرهنگی غلبه کنند. بیش از یک میلیون دانش‌آموز آمریکایی در مکزیکی متولد شده‌اند که طبق آمارهای ارائه شده در سال ۲۰۰۰ این رقم ۳۶ درصد از دانش‌آموزان مهاجر را تشکیل می‌دهند و نسبت به آمارهای سال ۱۹۷۰ حدود ۱۵ درصد افزایش یافته است.

در دسامبر سال ۲۰۰۰ با شروع ریاست جمهوری فاکس حکومت ۷۱ ساله حزب ملی انقلاب (RRI) خاتمه یافت. بسیاری از مکزیکی‌ها معتقدند PRI حکومت سیاسی فاسدی بود که نظام آموزشی را دچار بحران کرد و هنگامیکه فاکس قول داد نظام آموزشی را اصلاح کند و بودجه بیشتری برای آن در نظر بگیرد مردم با این تغییر و تحولات امیدوار شدند. مردم معتقدند که مکزیکی شدیداً به او نیازمند است تا به

وعده‌های خود جامعه عمل ببوشاند. طرح‌های جدید بر افزایش دستیابی به آموزش دبیرستان تاکید دارد. فراستر وسیله، معاون وزارت آموزش، می‌گوید در مکزیک به آموزش عالی اهمیت کمتری داده می‌شود اما ضروریست که از این سطح آموزشی نیز همانند آموزش پایه حمایت کنیم. اما در اجرای این طرح‌ها معلوم شد که در کشور امکانات آموزشی برای همه دانش‌آموزان ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان فراهم نیست. در سال ۱۹۹۲ مکزیک آموزش اجباری را تا کلاس نهم افزایش داد اما مقامات محلی از این طرح حمایت نکردند.

برنامه‌های فاکس بر رفع تبعیض‌ها در آموزش پایه تاکید دارد. سطح کیفی نظام آموزشی تا حد زیادی به موقعیت جغرافیایی، قومی و نژادی مربوط می‌شود. کودکانی که در مناطق روستایی یا در استان‌های محروم زندگی می‌کنند و یا از نژاد سرخپوست هستند بیشتر با این تبعیض‌ها مواجه‌اند.

دراو کساکا میانگین سطح تحصیلی افراد ۱۵ ساله و بالاتر کلاس ششم است یعنی دو سال کمتر از سطح متوسط کشور. قضات دادگاه‌های مکزیک با بالاترین سطح سواد را دارند و در مکزیکوسیتی زندگی می‌کنند و میانگین تحصیلات شهروندان این شهر کلاس دهم است. طرح‌های فاکس به دلایل زیر کمک بزرگی برای نوجوانان می‌باشد:

- تعیین دانش‌آموزانی که از تحصیلات پیش دبستانی تا کلاس نهم برخوردار نشده‌اند
- اطمینان از حضور دانش‌آموزان محروم در مدارس
- برخورداری از امکانات آموزش و معلمان قابل اعتماد
- ارزیابی سطح کیفی نظام آموزشی
- اختصاص بودجه بیشتر به اقشار محروم جامعه.

لورترو گوتمر معاون آموزش پایه می گوید در گذشته بودجه آموزش صرف هزینه های تبلیغات سیاسی می شد. "بریدن روبان در مدارس معتبر شهری که در آن جا عده ای به شما رای می دهند بهتر از رفتن به مدارس روستایی است که ۱۵ کودک در آن مشغول تحصیل هستند". او می افزاید در مکزیک شایع است که هر کس بلندتر فریاد بزند پول بیشتری می گیرد و ما می خواهیم این قانون را تغییر دهیم و این کار مستلزم صرف وقت و تلاش بسیار است.

سیلویا شاملکس، محقق امور آموزشی و مدیر کل مدارس دوزبانه می گوید چنین عملی از لحاظ سیاسی خطرناک است زیرا با اختصاص بودجه بیشتر به مناطق روستایی و اقشار محروم شهرنشینان دچار مشکل می شوند. "شما منابع مالی اقشار متوسط را کاهش می دهید و آن ها نیز مخالفت می کنند".

اوکساکا در ۳۰۰ مایلی جنوب مکزیکوسیتی قرار دارد و مقامات آموزشی آن (که در یکی از عقب مانده ترین بخش های مکزیک فعالیت می کنند) می گویند طی نیمه اول ریاست جمهوری فاکس تاثیر طرح های او در نظام آموزشی محسوس نبوده است.

رونالدو گارسیا استرادا، مدیر توسعه آموزش روستایی و اوکساکا، معتقد است "تثایجی وجود ندارد. در عمل کرد یکساله دولت پیشرفتی مشاهده نمی شود اما در پنج سال آینده همه چیز خواهد شد."

گیلبرتو ملگار، مدیر آموزش پایه در اوکساکا و عضو حزب PRI که هنوز هم حاکمیت سیاسی دارد معتقد است: بعلت کاهش کمک های مالی آمریکا شاید فاکس نتواند به وعده های خود در مورد اصلاح نظام آموزشی عمل کند. عمل کرد دولت در استان اوکساکا نشان دهنده تلاش مکزیک در جهت ارتقاء سطح آموزش برای همه مردم است. اوکساکا بعلت کوهستانی بودن، تنوع نژادی و فقر شدید یکی از استان های واجد شرایط برای دریافت تسهیلات آموزشی است. طبق آمارهای اداره آموزش بیست و پنج درصد از

مدارس کشور در جایی ساخته شده‌اند که جاده‌ای به آن‌ها ختم نمی‌شود و معلمان این مدارس مسیر را پیاده طی می‌کنند. در این استان ۱۶ قوم زندگی می‌کنند و حداقل ۵۰ لهجه و زبان رایج است. نمی‌توان گفت در اوکساکا برای توسعه آموزش کاری صورت نگرفت. میانگین تحصیلات مکزیکی‌ها از سه سال در سال ۱۹۶۰ به هشت سال در سال ۲۰۰۱ رسیده است اما با استفاده از شیوه‌های مختلف تدریس سطح تحصیلات در اوکساکا از یک به شش سال افزایش یافت.

برای مثال در دهه ۱۹۹۰ در بسیاری از مناطق کشور دبیرستان‌هایی تاسیس و از طریق شبکه‌های تلویزیونی مکزیکوسیتی به دانش‌آموزان روستایی آموزش داده شد.

دولت با تاسیس مدارس دوزبانه در سطح گسترده نیازهای دانش‌آموزان بومی را برطرف می‌سازد و به توسعه مدارس غیررسمی در مناطق روستایی کمتر از ۵۰۰ نفر ادامه می‌دهد. در این طرح جوانانی که مقطع راهنمایی را به پایان رسانده‌اند می‌توانند به مدت یک تا دو سال در مدارس تدریس کنند و برای ادامه تحصیل کمک هزینه دریافت دارند. بنظر می‌رسد دولت مرکزی برای رفع تبعیض در نظام آموزشی به فعالیت‌های خود ادامه ندهد.

در اوکساکا مدارس خصوصی نیز فعالیت می‌کنند اما برخلاف بسیاری از کشورهای آمریکای لاتین بودجه‌ای از دولت دریافت نمی‌کنند. تعدادی از آن‌ها تحت نظارت کلیسای کاتولیک روم هستند و اکثراً فرزندان خانواده‌های مرفه و متوسط در اینگونه مدارس نام‌نویسی می‌کنند.

جوز ساللا، کشیش و مدیر مدرسه راهنمایی کارلوس گراسیدا می‌گوید اگر دانش‌آموزان یکی از این مدارس به آمریکا مهاجرت کند در یادگیری انگلیسی با مشکل مواجه نمی‌شود. این مدرسه در جنوب شهر اوکساکا واقع شده است و سه زمین فوتبال، دو سالن بسکتبال و یک سالن بیس‌بال دارد.

تسهیلات آموزشی با امکانات ورزشی یکسان است. برای مثال این مدرسه با ۳۷۰ دانش‌آموز یک مرکز

کامپیوتری دارد و برای تدریس سطوح پیشرفته معلمان انگلیسی زبان را استخدام نمود.

آلبا فرانکو، مادر یکی از دانش‌آموزان کلاس هفتم می‌گوید:

کارلوس گراسیدا یکی از بهترین مدارس اوکساکا است. در بعضی از کلاس‌ها معلمان فعالیت‌های علمی

دانش‌آموزان را مورد تشویق قرار می‌دهند که این شیوه در مجهزترین مدارس آمریکا یافت می‌شود. برای

مثال در درس فیزیک کلاس نهم دانش‌آموزان اشیایی را از خانه می‌آورند تا معلم خواص گازها، مایعات و

جامدات را به آن‌ها نشان دهد. یکی از دانش‌آموزان قایق فلزی کوچکی ساخت که یک منبع آب داشت و

معلم او را مورد تشویق قرار داد. این دانش‌آموز در زیر منبع کوچک درون قایق آتش روشن کرد و قایق را

در حوض آب قرار داد، آب منبع به بخار تبدیل شد و قایق در اطراف حوض می‌چرخید. اما اکثر

مکزیکی‌ها نمی‌توانند هزینه فرستادن فرزندان خود به مدارس خصوصی را بپردازند. بسیاری از خانواده‌ها در

رقابت با یکدیگر تلاش می‌کنند نظر مساعد معلمان و مدیران مدارس را جلب نمایند و گاهی اوقات به آن‌ها

رشوه می‌دهند تا فرزندان آن‌ها را در مدارس دولتی ثبت‌نام کنند. هروس بهترین مؤسسه دولتی اوکساکا

است، ۴۸۰ دانش‌آموز ابتدایی این مدرسه برای ادامه تحصیل کمک‌هزینه دریافت نمودند. برای مثال این

مدرسه برای ساخت کتابخانه و مرکز کامپیوتر از دولت بودجه دریافت کرد. علاوه بر معلمان مدرسه برای

دروس عملی، کامپیوتر و موسیقی مربیانی نیز استخدام شدند.

آمر گومز معلم کلاس سوم مدرسه ابتدایی ایگناسیو در روستای سن‌پدرو می‌گوید ۱۵۰۰ ساکن این روستا

اکثر هزینه‌های این مدارس را تامین می‌کنند. اخیراً چند نفر کلاس اول را به‌طور رایگان تعمیر کرده‌اند.

گومز می‌گوید “کمک‌های دولت ناچیز است” و مدارس شهری بودجه بودجه بیشتری دریافت می‌کنند زیرا

مدیران آن‌ها در حوالی مراکز دولتی زندگی می‌کنند و برای دریافت بودجه شانس بیشتری دارند. نه تنها بودجه نواس هروس از بودجه مدارس روستاهای دیگر بیشتر است بلکه مدرسه دولتی دیگر نیز در ساختمان همان مدرسه فعالیت می‌کند.

هنگامی که ساعت درسی دانش‌آموزان نواس هروس به پایان می‌رسد کلاس درس گروه‌گیری از دانش‌آموزان شروع می‌شود. آن‌ها از همان فضای آموزشی استفاده می‌کنند اما مدیر و معلم‌ها کادر آموزشی صبح نیستند و نام این مدرسه روفینو تامایو است که به افتخار هنرمند او کساکایی نامگذاری شد. مدارس ابتدایی دولتی در شهر عمدتاً چنین موقعیتی دارند. کابریلا پرز، استاد دانشگاه اوکساکا، می‌گوید در این شهر مدارس شیفت صبح برای فرزندان خانواده‌های متوسط در نظر گرفته شده و معمولاً کیفیت آموزش ارائه شده بهتر از کیفیت آموزشی مدارس شیفت عصر می‌باشد زیرا شیفت عصر برای فرزندان خانواده‌های فقیر اختصاص یافته است.

این کودکان صبح‌ها کار می‌کنند و خسته به مدرسه می‌رسند. این مسئله در مورد معلمان نیز صدق می‌کند. آن‌ها در شیفت صبح مدارس دیگر تدریس می‌کنند و نمی‌توانند به خوبی آن‌جام وظیفه کنند بنابراین تمرین‌های آسانی به دانش‌آموزان می‌دهند و در مورد دروس توضیحی ارائه نمی‌کنند. مسئولان آموزشی اوکساکا وجود هرگونه تبعیض بین مدارس شیفت صبح و عصر را تکذیب می‌کنند. اما مدیر نواس هروس معتقد است در عمل مدرسه او از فرزندان خانواده‌های متوسط نام‌نویسی می‌کند و دانش‌آموزان فقیر زمانی پذیرفته می‌شوند که شاگرد ممتاز باشند.

معیار پذیرش جلب نظر خانواده‌هایی است که در نزدیکی مدرسه زندگی می‌کنند و یکی از فرزندان‌شان نیز در آن مشغول تحصیل است و قبلاً به مهد کودک رفته باشد.

در مدرسه نواس هروس هردانش آموز باید سه یونیفورم داشته باشد وانجمن اولیا نیز هزینه بیشتری را برای خرید کامپیوتر بپردازند.

او می افزاید متأسفانه این مدرسه برای خانواده هایی است که استطاعت مالی دارند ودانش آموزان اینجا معمولاً فرزند دکتر یا مشاغل پردرآمد دیگر هستند. همچنین بسیاری از مقامات آموزشی شهر کودکان خود را به این مدارس می فرستند. به عقیده مدیر روفتیو تامایو این دو مدرسه از فضای آموزشی یکسانی استفاده می کنند اما از لحاظ اجتماعی مجزا هستند و این مسئله تبعیض آمیز است زیرا ۱۴۰ دانش آموز این مدرسه از اقشار محروم می باشند. بعضی از آنها والدین خود را در مناطق روستایی ترک کرده اند و در شهرها برای مشتریان قشر متوسط کار می کنند تا هزینه محل سکونت و تحصیل آنها تامین شود. مانند بسیاری از مدارس مکزیک که در خدمت دانش آموزان محروم هستند در روفتیو تامایو بعضی از دانش آموزان مردود می شوند مثلاً یک دختر ۱۳ ساله ممکن است به کلاس دوم برود. دانش آموزان شیفت صبح به کتابخانه و مرکز کامپیوتر دسترسی دارند در حالی که این خدمات به دانش آموزان شیفت عصر ارائه نمی شود. این مدیر معتقد است علت ممنوعیت دانش آموزان در استفاده از این خدمات پرداخت هزینه کتابخانه و مرکز کامپیوتر توسط والدین دانش آموزان شیفت صبح است. شاگردان روفتیو تامایو حتی اجازه ندارند از فضای کتابخانه استفاده نمایند و او در دفتر خود از کتاب ها نگهداری می کند. اما تبعیض هایی که والدین و شهروندان او کساکا بدان اشاره می کنند بزرگترین مانع بر سر اصلاح نظام آموزشی در این شهر نیست. آنها می گویند فساد مالی در همه سطوح نظام آموزشی به چشم می خورد و قدرت اصلی در اختیار اتحادیه ملی معلمان است. مدیر مدرسه کارلوس گراسیدا می گوید در کشورهای آمریکای لاتین خانواده های مرفه فرزندان خود را به مدارس دولتی نمی فرستند زیرا نظام آموزشی بسیار ناکارآمد و فساد

اداری زیاد است و این فساد از رییس جمهور شروع و به همه سطوح منتقل می شود. مردم معتقدند که مقامات شهری و مسئولان آموزشی مقداری از بودجه مربوط به مدارس را اختلاس می نمایند در صورتی که مسئولان این ادعا را تکذیب می کنند. معاون طرح های آموزشی او کساکا می گوید بودجه مدارس صرف هزینه های آموزشی می شود. مردم نمی دانند که اجاره و پول آب و برق می پردازم. هنگامیکه از گارسیا، رئیس نظارت بر مدارس، در مورد فساد مالی پرسیدند او به تابلویی اشاره کرد که بر آن نوشته بود: “کارمندان حق ندارند رشوه دریافت کنند و اگر کسی این کار را انجام داد باید گزارش دهند.”

مسئولان آموزشی استانی و کشوری معتقدند که علت همه مشکلات عمل کرد اتحادیه ملی معلمان است و می گویند که این اتحادیه برای برگزاری جلسات و اعتصاب های ملی هر سال ۲۰ روز را تعطیل می کند. لیل دیاز، رییس اتحادیه معلمان او کساکا (که ۶۵۰۰ عضو دارد) می گوید از مدرسه خواسته شد هنگام اعتصابات نمایندگان خود را بفرستید. این مرد جوان معتقد است تعطیل کردن مدارس مشکلی ایجاد نمی کند. زیرا معلمان در تدریس ماهرند و می توانند در بعضی از ساعات آموزشی به فعالیت های اتحادیه نیز پردازند. بعضی از مردم می گویند قدرت سیاسی اتحادیه مشکلاتی ایجاد می کند اما معلمان معتقدند تدریس در مدارس دولتی و عدم فعالیت در اتحادیه غیرممکن است زیرا هر معلم برای تثبیت موقعیت خود باید در اتحادیه فعال باشد. لیل تاکید می کند که اگر یک معلم در اتحادیه فعال نباشد و به مدرسه جدیدی منتقل شود بقیه او را در جمع خود نمی پذیرند.

ادوارد لوپز، یک معلم ۳۳ ساله که در مدرسه خصوصی تدریس می کند می گوید معلمانی که بلندتر فریاد می زنند، با پلیس درگیر می شوند و روی دیوار شعار می نویسند از موقعیت شغلی بهتری برخوردار می شوند.

من نمی‌توانم این مسئله را تحمل کنم و به همین علت در مدارس دولتی تدریس نمی‌کنم. اگر یک معلم همه شرایط مدیر شدن را داشته باشد اما اتحادیه از او حمایت نکند شانسی نخواهد داشت.

استال کاماکو، یکی از معلمان با سابقه نواس هروس که عضو اتحادیه نیز هست و از فعالیت‌های آن حمایت می‌کند، معتقد است که این اتحادیه دولت مکزیک را وادار نمود تا تغییراتی در نظام آموزشی ایجاد کند. برای مثال اخیراً وزارت آموزش کتاب‌های درسی رایگان برای کلاس‌های هفتم، هشتم و نهم چاپ کرد. زیرا در گذشته کتاب‌های درسی تنها برای دانش‌آموزان ابتدایی رایگان بود.

فراسترو، نماینده رئیس‌جمهور در وزارت آموزش اظهار می‌دارد که در طول یکسال آن‌ها اصلاحاتی در نظام آموزشی ایجاد کردند. این وزارتخانه به دانش‌آموزان محروم بورس تحصیلی اعطا کرد تا در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل دهند و این طرح بسیاری از دانش‌آموزان روستایی اوکساکا را تحت پوشش قرار می‌دهد. او می‌افزاید در آینده مکزیک با اجرای طرح‌های ملی دچار تغییر و تحول خواهد شد. مقامات کشوری یا مسئولان آموزشی دیدار نمودند تا چگونگی اجرای ۲۰۵ طرح وزارت آموزش را مورد بررسی قرار دهند. فراسترو می‌گوید پیشرفت‌هایی کرده‌ایم زیرا برای اهداف خاص طرح‌های خاص داریم. ادواردو باستیلو، رئیس بخش توسعه بانک جهانی در چند کشور آمریکای لاتین از جمله مکزیک به این نکته اشاره می‌کند که طرح‌های ملی جدید تفاوت چندانی با طرح‌های نمایندگان قبلی ندارد اما بهر حال جای تامل است زیرا این طرح‌ها بر توسعه نتایج آموزشی تاکید دارند. کارلوس ایزکداورو، محقق و اقتصاددان می‌گوید موفقیت برنامه‌های جدید آموزشی به غلبه فاکس بر مشکلات سیاسی بستگی دارد که توسط اتحادیه معلمان بوجود می‌آید. او به موفقیت طرح‌های جدید در تاسیس یک مؤسسه ملی برای ارزیابی نظام آموزشی خوشبین است و می‌افزاید اقدامات مثبت این مؤسسه به بهبود سطح کیفی آموزش کمک می‌کند. تصمیمات نماینده فاکس

موجب امیدواری باستیلو به اصلاحات است اما تاکید می‌کند که تغییر دادن نظام کنونی بسیار مشکل است.

سیستم آموزشی

آموزش به روش لانکاستری

در شانزدهم سپتامبر ۱۸۲۵ برای اولین بار جشن استقلال مکزیک برگزار شد. گودالوپ ویکتوریا، رئیس جمهور وقت مکزیک گفت “امروز ما سالگرد آزادی خود را در سرزمین پدریمان جشن می‌گیریم و اکنون آزاد هستید به آن افتخار و از آن دفاع کنید.” انگلستان و آمریکا اولین کشورهایی بودند که استقلال مکزیک را به رسمیت شناختند. بعد از استقلال تجارت و بازرگانی بین این کشور تازه استقلال یافته و انگلستان شروع شد. در آن زمان انگلستان مرکز بانکداری و تجارت جهانی بود و نقش مهمی در رشد اقتصادی، رفاه و اصلاح نظام آموزشی ایفا کرد.

جمهوری فدرال مکزیک نظام آموزشی خاصی داشت که رهبران دیگر جهان نیز به آن معتقد بودند نظیر جیمز موزو در آمریکا، فردیناند هفتم در اسپانیا و غیره.

همه این رهبران نظام آموزشی لانکاستری را در کشور خود پیاده کردند که توسط جوزف لانکاستر انگلیسی (۱۷۷۸-۱۸۳۸) بوجود آمد. این نظام موفقیت‌هایی را به همراه داشت زیرا پیشرفت قدم به قدم و هزینه کم در اجرای برنامه‌ها از مزایای آن بود.

در هر کلاس دانش‌آموزان ز رنگی تربیت می‌شدند تا کلاس را کنترل و به هم کلاسی‌های خود در درس کمک کنند. در این نظام یک دانش‌آموز ۸ ساله توانایی خواندن، نوشتن و انجام حساب‌های ساده را دارد.

مدارس دخترانه نیز تاسیس شدند تا خیاطی و آموزش‌های حرفه‌ای دیگر تدریس شود. در انگلستان دولت، ثروتمندان درباری، اسقف‌ها و شهروندان عادی هزاران کودک محروم را تحت پوشش قرار دادند. هنگامی که جوزف لانکاستر و خانواده‌اش به کاراکاس آمدند با تعدادی از دیپلمات‌های مکزیکی مذاکره نمود و نظام آموزشی او در این کشور اجرا شد.

در سال ۱۸۲۴ لانکاستر از ریچارد جوتر خواست به مکزیکوسیتی برود و اطلاعات و تجارب خود را در مدارس این شهر بکار گیرد. جونز و همسرش در سپتامبر ۱۸۲۵ وارد مکزیکو سیتی شدند. در همان سال ویکتوریا از کمپانی لانکاستر حمایت کرد. یکی از بخش‌های مهم نظام لانکاستری آموزش شیوه‌های تدریس به معلمان بود. با این وجود معلمان می‌توانستند طبق روش‌ها و الگوهای خود تدریس نمایند. از سال ۱۸۷۰ به بعد تقریباً چنین مراکزی در تمام کشور برای آموزش معلمان تاسیس شد و در سال ۱۸۹۰ دولت مرکزی بر این مراکز نظارت می‌کند. نظام آموزشی لانکاستری تقریباً در همه کشورهای جهان مورد استفاده قرار گرفت و میلیون‌ها دانش‌آموز از این نظام بهره‌مند شدند. امسال از جوزف لانکاستر به خاطر تاسیس اولین مدرسه برای دانش‌آموزان محروم تجلیل به عمل آمد.

آموزش همگانی

در سه دهه گذشته آموزش از راه دور و آموزش همگانی روش‌های مهمی برای افزایش سطح کیفی تحصیلات در مکزیک بودند. پنجاه مؤسسه این نوع آموزش را در سطوح ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان و تربیت معلم و مهارت‌های حرفه‌ای ارائه می‌دهند. خدمات آموزشی مقطع ابتدایی و راهنمایی بزرگسالان توسط مؤسسه ملی آموزش بزرگسالان (INEA) در کل کشور فراهم می‌شود. در سطوح پیش‌دانشگاهی

(دبیرستان) و آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مؤسسات خصوصی این امر را بر عهده دارند. در سال تحصیلی ۱۹۹۷، ۲۷/۹ میلیون مکزیکی در این گونه کلاس‌ها شرکت نمودند که نسبت به آمارهای سه سال گذشته ۱/۶ میلیون نفر بیشتر بود و ۹۰ درصد از آن‌ها در مدارس دولتی تحصیل کردند. در همین سال ۱/۵۴ میلیون کودک بومی در مدارس دوزبانه نام‌نویسی کردند که این بار نیز نسبت به آمارهای سه سال گذشته ۱۳۰۰۰ نفر بیشتر بود.

چالش‌های اساسی قرن بیست و یکم

وزارت آموزش عمومی (SEP) چالش‌هایی نظام آموزشی مکزیک را بصورت زیر بیان می‌کند:

در آینده برای پیشرفت باید با این چالش‌ها مواجه شد و باید تلاش‌های خود را دوبرابر سازیم تا هم کودکان و نوجوانان با موفقیت در مقاطع ابتدایی و راهنمایی به تحصیل پردازند. بهبود سطح کیفی آموزشی عامل اصلی مشارکت در پیشرفت کشور و رفاه مردم است. بهبود سطح آموزشی در مراکز تربیت معلم، توزیع امکانات آموزشی میان معلمان و دانش‌آموزان و اجرای برنامه‌های مطالعاتی تاثیر قطعی بر کیفیت آموزش ارائه شده خواهد داشت. ما به عمل کرد خود ادامه می‌دهیم تا پیشرفت سال‌های اخیر ضمیمه فعالیت‌های تحصیلی شود. هم‌چنین باید به پیشرفت خود در ارائه خدمات آموزشی امیدوار باشیم زیرا این مسئله نه تنها نیازهای زمان حال را برطرف می‌کند بلکه با اتکا به آن می‌توانیم نیازهای آینده کشور را نیز برطرف سازیم. پیشرفت تکنولوژی در سال‌های پایانی هزاره دوم، جهانی شدن اقتصاد، شروع عصر اطلاعات و تاثیر این تغییرات بر جنبه‌های مختلف زندگی، نیازهای آموزشی متفاوتی را می‌طلبد. هر روز هزینه ترک تحصیل برای افراد و جامعه سنگین‌تر می‌شود و دسترسی یکسان به خدمات آموزشی برای

پیشرفت کشور ضروریست. پیش‌بینی می‌شود آموزش دایم یکی از بزرگترین الگوهای آموزشی در قرن بیست و یکم و همچنین مهمترین چالشی خواهد بود که در آینده کشورها با آن مواجه خواهند شد.

آموزش پایه

ساختار آموزشی

آموزش پایه توسط مدارس ارائه می‌شود که خود تحت کنترل دولت مرکزی یا سازمان‌های خصوصی می‌باشند. روی هم رفته ۳/۲ میلیون کودک (۵-۴ ساله) در کودکانستان نام‌نویسی کرده‌اند. تعداد دانش‌آموزان مقطع ابتدایی و پیش‌دبستانی ۱۴/۶ میلیون نفر است. نود درصد از کودکان شش تا چهارده ساله به مدرسه می‌روند. ۸۲۷۱۴ مدرسه دولتی و ۳۹۲۵ مدرسه خصوصی در سراسر کشور فعالیت می‌کنند. آموزش راهنمایی برای دانش‌آموزان ۱۲ تا ۱۵ ساله است و حدود ۴/۷ میلیون دانش‌آموز در این مقطع نام‌نویسی می‌کنند. در مدارس استثنایی برای کودکانی که مشکل یادگیری دارند آموزش‌های خاصی ارائه می‌شود. تعداد دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در مکزیک با کل جمعیت کشور کانادا برابری می‌کند.

آموزش متوسطه

ساختار آموزشی

مدارس متوسطه به چند دسته تقسیم می‌شوند: مدارس عادی، مدارس کارگران، مدارس آموزش از راه دور، مدارس فنی و آزاد. مقطع مقدماتی متوسطه سه سال به طول می‌انجامد و برای دانش‌آموزان ۱۲ تا ۱۶ ساله و

افرادی در نظر گرفته شده که دوره ابتدایی را به اتمام رسانده‌اند. مدارس کارگران نیز برای دانش‌آموزان پانزده سال به بالا و افرادی است که دوره ابتدایی را به پایان رسانده‌اند.

ارزیابی تحصیلی

سیستم نمره دهی

توصیف کامل: معیار نمره دهی از ۱۰-۰ است و ۶ حداقل نمره قبولی می‌باشد.

- بالاترین نمره: ۱۰
- نمره قبولی: ۶
- پایین‌ترین نمره: ۰

آموزش عالی

ساختار آموزشی

تا سال ۲۰۰۰، ۱۶۶۳ مؤسسه آموزش عالی تأسیس شد: ۶۵۸ مؤسسه دولتی و ۱۰۰۵ مؤسسه خصوصی.

با کسب درآمد بیشتر و تغییر مدیریت، این مؤسسات به زیر سیستم‌های زیر تقسیم می‌شود:

دانشگاه‌های دولتی

مؤسسات فنی و دانشگاه‌های فنی

مؤسسات خصوصی و دانشکده‌های تربیت معلم

سیستم دولتی از ۴۵ مؤسسه تشکیل شده و شامل بخش‌های مرکزی است که خدمات آموزشی و تحقیقاتی

را ارائه می‌دهند. دانشگاه‌های مرکزی و ایالتی در زیرمجموعه این مقوله قرار می‌گیرند. اکثر دانشگاه‌های

دولتی مستقل عمل می کنند. مؤسسات فنی از ۱۴۷ مؤسسه فنی، ۱۰۲ مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی پیشرفته، مؤسسه ملی پلی تکنیک، فنی، کشاورزی، علوم دریایی، جنگل داری تشکیل شده است. عمل کرد همه این مؤسسات توسط دولت مرکزی و زیر نظر بخش تحقیقات فنی و آموزشی هماهنگ می شود. دانشگاه های فنی در سال ۱۹۹۱ تاسیس شدند و طی یک دوره دو ساله افراد متخصص پرورش می دهند. در سال ۲۰۰۰، ۳۸ دانشگاه فنی وجود داشت و دانش جویان برای دریافت دیپلم باید در همه دروس موفق باشند، خدمات اجتماعی ارائه دهند و به مدت ۱۳ تا ۱۵ هفته به عنوان کارآموز در بخش های تولیدی کار کنند. مؤسسات خصوصی شامل دانشگاه ها، مؤسسات و مراکز علمی هستند. دوره تربیت معلم چهار تا شش سال به طول می انجامد و معلمان مقاطع پیش دانشگاهی، ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان در مراکز تربیت معلم تحصیل می کنند. در سال ۲۰۰۰، ۳۵۷ دانشکده تربیت معلم وجود داشت که از این تعداد ۲۲۰ واحد دولتی و ۱۳۷ واحد خصوصی بود.

سال تحصیلی

شروع کلاس ها: از آگوست تا ژوئن

مدت تعطیلات: از جولای تا پنجم آگوست

زبان آموزشی

اسپانیولی

آموزش عالی غیردانشگاهی

در این دوره دانش جویان برای احراز شغل در سطوح عالی شاخه های فنی آموزش می بینند نظیر: کشاورزی، جنگل داری، صنعت، شهرسازی.

CONALEP از ائتلاف چند مؤسسه تشکیل شده و مهارت های تخصصی را به مدت سه سال آموزش می دهد

مقاطع تحصیلی

مقطع کارشناسی

اولین مرحله مقطع کارشناسی است و دانش جویان باید در امتحان ورودی شرکت نمایند. مدت این دوره چهار سال و برای بعضی از رشته های تخصصی (مهندسی، دندانپزشکی، معماری) پنج سال و برای رشته پزشکی شش سال به طول می آنجامد. شرایط لازم برای دریافت مدرک تحصیلی گذراندن همه دروس، مشارکت در خدمات اجتماعی، ارائه پایان نامه و قبولی در امتحان تخصصی می باشد. در برخی از دانشگاه ها قبولی در امتحان تخصصی برای دریافت مدرک تحصیلی ضروری نیست. دوره آموزش دانشگاه های فنی ۲ سال به طول می انجامد و برای کسب مدرک تحصیلی موفقیت دانش جو در تمام دروس، مشارکت در خدمات اجتماعی و کارآموزی در بخش های تولیدی ۱۳ تا ۱۵ هفته ضروری می باشد.

مقطع کارشناسی ارشد

دومین مرحله مقطع کارشناسی ارشد است و هر دانش جو باید دوره کارشناسی را به پایان رسانده باشد و مدت تحصیل در این دوره دو سال است.

مقطع دکتری

سومین مرحله مقطع دکترا است و دانش جویان این دوره باید مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد داشته باشند. این دوره سه سال به طول می‌آید و به کسانی مدرک تحصیلی اعطا می‌شود که شرایط لازم را دارا باشند.

آموزش پیش از دانشگاه

مدارس پیش دانشگاهی

قبل از ورود به دانشگاه جوانان باید در مدارس پیش دانشگاهی نام‌نویسی کنند و در این مدارس می‌توانند یک یا دو دیپلم دریافت دارند. دیپلم اول آن‌ها را آماده ادامه تحصیل در آموزش عالی می‌کند و دیپلم دوم برای ورود مستقیم به بازار کار است. در سال ۱۹۹۵، ۲/۴ میلیون دانش‌آموز ۱۵ تا ۱۸ ساله در این مدارس نام‌نویسی کردند. طبق آمارهای ارائه شده تا سال ۲۰۰۰ تعداد این دانش‌آموزان به سه میلیون نفر خواهد رسید.

آموزش عالی

نظام حاکم بر دانشگاه‌ها

مکزیک کشوری در حال توسعه است و بالطبع نیازهای آموزشی بسیاری دارد. انتظار می‌رود جمعیت ۹۰ میلیونی مکزیک تا سال ۲۰۰۲ به ۱۰۰ میلیون نفر افزایش یابد. در حال حاضر ۶۸ درصد از جمعیت، زیر ۳۰ سال هستند که باید نظام پیچیده صنعتی و تجارت جهانی قرن بیست و یکم جایی برای

خود باز کند. برای برآوردن نیازهای آموزشی کشور ۲۴۰ مؤسسه آموزش عالی و ۶۹ دانشگاه تاسیس شد. جمهوری مکزیک ۳۱ استان و در هر استان حداقل یک دانشگاه دارد. طبق بررسیهای اخیر در این مؤسسات ۵۱۹ رشته در مقطع کارشناسی، ۳۱۹ رشته فنی، ۳۱۲ رشته در مقطع کارشناسی ارشد و ۸۹ رشته تخصصی در مقطع دکترا ارائه می شود.

در قانون اساسی آموزش مقاطع ابتدایی و راهنمایی اجباری اعلام شد. بهر حال از جمعیت کنونی بالای ۱۵ سال، ۳۶ درصد کم سواد هستند، ۱۹ درصد آموزش ابتدایی را به پایان رسانده اند و تنها ۲ درصد از جمعیت مکزیک تحصیلات دانشگاهی دارند. این شرایط نشان دهنده پیچیدگی و آشفتگی کشور است و برای درک کامل این وضعیت باید بدانیم که تبعیض های اجتماعی بر همه سطوح زندگی از جمله نظام آموزشی حاکم است.

پایین بودن سطح کیفی آموزش گویای این حقیقت است که علیرغم حمایت های سازمانی از آموزش رایگان برای همه، دولت مکزیک برای مواجهه با رشد فزاینده جمعیت آمادگی لازم را ندارد. این مسئله موجب کمبود مدارس و کادر آموزشی می شود. علاوه بر این ۳۰٪ از جمعیت کشور از فقر شدید رنج می برند. کشاورزان با حداقل درآمد و امکانات زندگی می کنند. برای این خانواده ها کار فرزندانشان در زمان حال مهمتر از تحصیل کرده بودن آنها در آینده است. اکنون مکزیک وارد مرحله رشد سریع اقتصادی شده است و نیاز به آموزش عالی برای جمعیت رو به رشد احساس می شود. دولت باید به دانشگاه ها یارانه پرداخت کند. بهر حال با اجرای سیاست برابری اجتماعی برای همه مکزیکی ها، دولت باید بین ظرفیت محدود دانشگاه ها و افزایش تعداد دانش جویان تعادل ایجاد کند. از طریق یک شبکه اینترنت برای افرادی که می خواهند به نیروی کار بپیوندند آموزش فنی و حرفه ای ارائه می شود و همچنین یک شبکه اینترنتی

دیگری برای گزینش دانش جو، آموزش پیش دانشگاهی ارائه می دهد. قدیمی ترین دانشگاه های قاره آمریکا متعلق به مکزیک است.

در سال ۱۵۵۱ دانشگاه سلطنتی و کلیسایی مکزیکی UNAM به دستور پادشاه تاسیس شد.

فعالیت UNAM به علت اغتشاشات سیاسی (جنگ های داخلی) متوقف شد اما در این دوران بعضی از دانشکده های خصوصی به فعالیت خود ادامه دادند. در دانشگاه ملی بسیاری از روشن فکران، هنرمندان و رهبران برجسته مانند سه رییس جمهور قبلی تحصیل کردند و پیش از تصدی ریاست جمهوری هر سه عضو UNAM بودند.

ظاهراً دولت مرکزی مالیات کل کشور را جمع آوری و سپس آنرا بین ارگان ها توزیع می کند تا ثروت کشور عادلانه تقسیم شود اما در عمل میزان هنگفتی از این درآمدها به دانشگاه های دولتی، دانشگاه خصوصی و ملی مکزیکی و مؤسسات مهم سیاسی و پرنفوذ دیگر اختصاص می یابد. می توان در دانشگاه های مکزیکی آزمایشگاه های تحقیقاتی یافت که قابل مقایسه با مجهزترین آزمایشگاه های جهان هستند اما مؤسساتی نیز یافت می شوند که بعلت عدم وجود تسهیلات در آن ها تحقیق صورت نمی گیرد و عمدتاً استادان این مؤسسات به طور نیمه وقت در دانشگاه های دیگر تدریس می کنند تا هزینه زندگی آن ها تامین شود. انجمن ملی محققان برای تشویق و حمایت از تحقیقات، فناوری و اعطای کمک هزینه تاسیس شد و دولت جدید نیز قصد توسعه آن را ندارد. این انجمن براساس تحقیقاتی که یک محقق آن جام می دهد او را به عضویت می پذیرد و از طریق اعطای جوایز نقدی به او کمک مالی می کند. چنین حمایت هایی برای تامین هزینه دانشکده ها ضروریست.

پرداخت یارانه به دانشگاه‌ها موجب می‌شود دولت به‌طور چشمگیری آن‌ها را کنترل کند. در عمل، استقلال دانشگاه‌ها به رسمیت شناخته شده اما دولت با ارائه یارانه بر سیاست‌های دانشگاه‌ها نظارت می‌کند. این مسئله با عمل کرد جناح حاکم بر مکزیک هماهنگ است. دانشگاه‌ها نیز با وفاداری و پایبندی به سیاست‌های دولت یارانه دریافت می‌کند. بنابراین دانشگاه‌های دولتی مکزیک شدیداً با سیاست درآمیخته‌اند زیرا رییس دانشگاه توسط دولت انتخاب می‌شود و بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها در جهت برآوردن نیازهای سیاسی اتخاذ می‌گردند. نقش مؤسسات آموزش عالی استانی نیز برای اجرای سیاست‌های اجتماعی بسیار مهم است.

ساختار آموزشی

آموزش عالی مکزیک به سه بخش تقسیم می‌شود:

- دانشگاه،
- مؤسسات فنی
- مراکز تربیت معلم.

دانشگاه با داشتن ۶۶٪ از محل مؤسسات و ۷۰٪ از کل دانش‌جویان بزرگترین بخش است اگر چه تعداد دانشگاه‌های دولتی (حدود ۴۰) بسیار کمتر از تعداد دانشگاه‌های خصوصی است اما وسعت بیشتری دارند و بیشترین تعداد دانش‌جویان مکزیک (۸۰٪) در این دانشگاه‌ها مشغول تحصیل هستند. در سال ۱۹۹۵، ۱/۴ میلیون دانش‌جو در مؤسسات آموزش عالی نام‌نویسی کردند که این رقم تا سال ۲۰۰۰ به ۱/۸ میلیون نفر بالغ گردید. اخیراً ۱۱۴۷۲۴ استاد در ۱۳۰۹ دانشگاه، مؤسسه فنی، دولتی و خصوصی استخدام شدند.

در سال‌های اخیر بر تحقیق و مطالعه در زمینه‌های علمی، انسانی، فنی در مراکز دانشگاهی تاکید عمده‌ای صورت گرفته است.

ارزیابی تحصیلی

سیستم نمره دهی

- ۱۰ عالی
  - ۹ خوب
  - ۸ متوسط
  - ۷ ضعیف
  - ۵ خیلی ضعیف
  - بالاترین نمره: ۱۰
  - نمره قبولی: ۶
  - پایین‌ترین نمره: ۰
- نظام‌های دیگر نمره دهی:
- MB (حداکثر نمره)
  - BS (حداقل نمره)
  - NA (مردود)
- میلیون نفر خواهد رسید.

آموزش معلمان

آموزش معلمان پیش دبستانی و ابتدایی

آموزش این معلمان چهار تا شش سال در دانشکده‌های تربیت معلمان به طول می‌آید و مدرک اعطا شده فوق دیپلم (کاردانی) آموزش پیش دبستانی و ابتدایی است.

آموزش معلمان متوسطه

دردانشکده یا دانشگاه تربیت معلم به معلمان این مقطع مدرک کارشناسی اعطا می‌شود و بعضی از آن‌ها در دوره‌های آموزش ضمن خدمت شرکت می‌کنند.

آموزش اساتید دانشگاهی

تقریباً ۵۵٪ از اساتید آموزش عالی مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا دارند. از سال ۱۹۷۰ برنامه‌هایی برای آموزش اساتید ارائه می‌شود و همچنین برای ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا بورس تحصیلی اعطا می‌شود.

آموزش از راه دور

ساختار آموزشی

در ۶۲ مؤسسه و دانشگاه این نوع آموزش ارائه می‌شود. عمده برنامه‌های دانشگاه‌های از راه دور از طریق ابزار الکترونیک ارائه شده و تنها بخش محدودی نظیر کلاسهای توجیهی و آمادگی جهت شرکت در آزمونها در کلاسهای درسی برگزار میگردد.

پذیرش تحصیلی

مدارک مورد نیاز

- دیپلم فنی برای ورود به مراکز آموزش عالی غیر دانشگاهی
- دیپلم متوسطه برای ورود به آموزش عالی دانشگاهی
- احراز حداقل نمره: ۷/۸

پذیرش دانش جویان خارجی

هر دانش جو باید گواهی دیپلم یا مدرک معادل آن داشته باشد و ورود به بعضی از دانشگاه‌ها مستلزم قبولی در امتحان ورودی است. دانش جویان خارجی باید از دولت مکزیک روادید دریافت کنند.

به آندسته از دانش جویانی که از سوی دولت بورس تحصیلی دریافت نموده‌اند روادید رسمی داده می‌شود. برخورداری از سلامت جسمانی و تسلط کامل بر زبان اسپانیولی نیز از جمله دیگر شرایط مورد نیاز جهت ورود به مراکز آموزش دانشگاهی در مکزیک محسوب می‌گردد.

آموزش بزرگسالان

ساختار و اهداف آموزشی

هدف از آموزش بزرگسالان افزایش سطح سواد افراد ۱۵ ساله و بالاتر است که سواد خواندن و نوشتن ندارند و تحصیلات پایه خود را به پایان نرسانده‌اند. اجرای این آموزش در نقاط روستایی دور افتاده و در بین افراد محلی و مناطق شهری محروم متداول است. آمارها نشان می‌دهند ۲۰۰۰۰۰ نفر از این نوع آموزش استفاده می‌کنند و نوع دیگری از برنامه‌های آموزشی بزرگسالان آن‌ها را برای ورود به بازار کار آماده

می‌شود. دروس مختلف آن توسط سازمان‌های دولتی و مؤسسات آموزشی ارائه می‌شوند. در سال ۹۵-

۱۹۹۴ بیش از یک میلیون نفر با استفاده از این نظام غیر رسمی آموزش دیدند.

اهداف آموزشی

کسب تحصیل حق مسلم همه انسان‌هاست تا بتوانند به جامعه خود خدمت کنند. در نتیجه اهداف زیر مد

نظر می‌باشند.

الف) فراهم نمودن امکانات آموزشی برای همه افراد تا در توسعه کشور مشارکت کنند.

ب) ایجاد حس اعتماد به نفس در افراد تا بتوانند به تواناییهای خود ایمان داشته باشند.

ج) پرورش ارزش‌های اخلاقی، اجتماعی، معنوی و تحمل عقاید، افکار، فرهنگ و مذهب دیگران.

د) آموختن علم به افراد تا بتوانند نیازهای جامعه را برطرف سازند و در تغییر و تحولات ملی و جهانی

حضور فعالانه داشته باشند.

هـ) توسعه دانش، آگاهی و قدردانی از هنر و فرهنگ در جامعه و جهان.

و) پرورش هویت شخص در فرهنگ و ماهیت جامعه خود.

ز) افزایش غرور ملی نسبت به میراث فرهنگی و ملی و تاکید بر استقلال کشور.

ح) افزایش آگاهی و حس مسئولیت در حفاظت از منابع ملی کشور.

ط) افزایش حس مسئولیت در ایجاد استانداردهای جهانی.

ی) افزایش حضور مردم برای کسب دانش در همه سطوح زندگی.

مدیریت آموزشی

نهادهای مرکزی

وزارت آموزش و تربیت بدنی

این وزارتخانه باید برای دانش‌آموزان فرصت‌های کسب دانش و مهارت را مهیا سازد تا بتوانند در توسعه کشور حضوری فعالانه داشته باشند. بدین منظور وزارت آموزش با هم‌کاری کلیسا و نهادهای دیگر از یک نظام مناسب برای انتقال خدمات آموزشی حمایت می‌کند. مشارکت همه نهادها در دستیابی به سیاست‌های دولت در آموزش ضروریست.

وظایف اصلی

از جمله مهمترین عملکردهای وزارت آموزش مکزیکی میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

تدوین، اجرا، کنترل و بررسی سیاست‌ها و طرح‌ها، تعیین شیوه‌های ارزیابی نظام آموزشی.

(الف) با هم‌کاری کلیساها و انجمن‌ها شرایط یکسانی را برای دستیابی به فرصت‌های آموزشی فراهم کند.

(ب) از پرورش منابع انسانی ماهر و تحصیلکرده توسط نظام آموزشی اطمینان حاصل کند زیرا این افراد

باید نیازهای شخصی، اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژیکی جامعه را برطرف کنند.

(ج) از اجرای نظام آموزشی اطمینان حاصل نمایند.

- حمایت از مهارت و تولید مناسب.
- ایجاد فرصت برای اجرای طرح‌ها.
- ایجاد فرصت و انگیزه برای کسب مشاغل.

(د) بر پیشرفت و اجرای برنامه‌های درسی و ایجاد محیط مناسب در استفاده از مراحل تدریس - یادگیری نظارت کند.

هـ) کنترل سطح کیفی کادر آموزشی

و) اجرای طرح‌های نظام آموزشی و بررسی تاثیرات آن بر روی دستاوردهای اقتصادی

• انجمنهای خدمات آموزشی مدارس

خدمات آموزشی به طور عادلانه و مناسب توسط انجمنهای خدمات آموزشی مدارس سطوح مختلف

توزیع می‌شوند تا دانش‌آموزان در جامعه مشارکت کنند. این خدمات پاسخگوی نیازهای مدارس هستند و

زمینه را برای اجرای تصمیم‌گیری فراهم می‌آورند. وزارت آموزش نیز بر مراکز محلی نظارت می‌کند. هدف

از ارائه خدمات توسط مدارس حمایت از وظایف وزارت آموزش است. از جمله مهمترین خدمات آموزشی

میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

الف) بازرسی و نظارت بر مدارس.

ب) تعیین معیارها برای واگذاری عادلانه بودجه به مناطق مختلف برای خرید لوازم آموزشی، تعمیر و

نوسازی مدارس.

ج) فروش کتاب‌های درسی و اعطای کمک هزینه تحصیلی.

د) همکاری و مذاکره با مقامات DECS.

هـ) مشارکت در خدمات MOE.

و) ایفای نقش ناظر بر مدارس دولتی.

ز) افزایش سرمایه‌گذاری‌ها.

ح) نظارت بر ارائه خدمات آموزشی توسط مدارس بدون هیچگونه تبعیض.

ط) توسعه برنامه‌های آموزشی.

ی) ارائه معیاری برای ارزیابی عمل کرد مدارس و هماهنگی با QADS

وزارت آموزش مکزیک - بلیز

وظایف اصلی

- نظارت بر اجرای توافقتنامه ملی مکزیک - بلیز در رابطه با فرهنگ و آموزش.
- نظارت بر اجرای توافقتنامه‌های وزارت آموزش و کشورهای آمریکای لاتین.
- کنترل و اجرای پروژه‌های توافقتنامه وزارت آموزش.
- هم‌کاری با طرح‌های آموزشی.
- ارزیابی دوره‌ای طرح‌های در دست اجرا.
- ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های علمی و تکنولوژیکی شورای کاراییب.
- حضور بلیز در نشست سالانه علمی - تکنولوژیکی شورای کاراییب.
- کنترل و پی‌گیری طرح‌های ارائه شده توسط شورا.

متصدیان روابط عمومی

وظایف اصلی

مسئولیت جمع‌آوری اطلاعات در مورد خدمات ارائه شده توسط وزارت آموزش.

عمل کردها:

الف) هماهنگی کننده اجرای طرح‌های وزارت آموزش در:

- تعریف سیاست‌های توسعه آموزش.

- توسعه طرح‌ها در آینده.
- توسعه طرح‌های اجرایی شامل برنامه‌های مربوط به پیشرفت کشور.
- کنترل و اجرای طرح‌ها و ارزیابی سیاست‌ها.
- ب) همکاری با سازمان‌های داخلی و بین‌المللی.
- ج) توسعه و ایجاد سیستم اطلاعاتی برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری نظام آموزش.
- ارائه اطلاعات در مورد توسعه و ارزیابی طرح‌های اجرایی.
- انتشار اطلاعات آماری وزارتخانه از طریق ارسال گزارشات سالانه و خلاصه عمل کردها.
- د) انجام مطالعات، بررسی‌ها و تحقیقات ویژه.
- ه) هماهنگی با تحقیقات انجام شده توسط سازمان‌های دیگر.

هیات تضمین کیفیت و توسعه خدمات (QADS)

QADS با اجرای استانداردهای ملی، سطح کیفی نظام آموزشی را کنترل می‌کند.

تضمین کیفیت و توسعه خدمات شامل بخش‌های زیر است:

- بخش توسعه برنامه‌های درسی.
- بخش ارزیابی کننده.
- توسعه سطح علمی معلمان و خدمات ارائه شده.
- بخش اداری و مالی.
- بخش تولیدی.

وظایف اصلی

الف) در نظر گرفتن معیاری برای ارزیابی و به رسمیت شناختن مدارک تحصیلی داخلی و خارجی.

ب) ارزیابی مدارک تحصیلی.

ج) تعیین استانداردهایی برای آموزش معلمان همه مقاطع.

د) تعیین معیارهایی برای ارزیابی عمل کرد معلمان.

هـ) کنترل مراحل بازرسی مدارس برای کسب اطمینان از سطح کیفی فعالیت‌ها.

و) تعیین استانداردهایی برای تداوم پیشرفت‌ها.

ز) تعیین چارچوبی برای برنامه‌های درسی که دربردارنده اهداف آموزشی هستند.

ح) طرح برنامه‌های درسی در سطوح ملی.

ط) نظارت بر اجرای برنامه‌های درسی.

ی) تعیین ارزیابی و سنجش شیوه‌های مربوط به برنامه‌های درسی.